

Foto: Monica Almberg

Bulletinen

Våren 2019

i samverkan med

Folkuniversitetet

Senioruniversitetet Sundsvall
Thulegatan 24
852 36 Sundsvall

Nr 19 - december 2018

www.sus.org.se

E-postadress till
medlemsansvariga
info@sus.org.se

Vår ordförande har ordet!

Vaknar upp till en överraskande ljus morgon, sol och blå himmel. Jag kommer på att det är normaltiden som slagit igenom, nu är det vintertid som råder och hösten är snart över. Jag tittar i Bulletinen och ser att jag inte har särskilt många aktiviteter kvar att delta i före årsskiftet.

Jag gläder mig varje gång jag går på ett SUS-arrangemang över att vi är så många som kommer. Jag får ideligen bekräftat att Programgruppens arbete återigen har burit frukt. Burit frukt i form av ett varierande program som lockar många. Inte bara med föreläsningar utan också med filmer och studiebesök. Några aktiviteter under hösten har till och med varit så efterfrågade att vi fått dubblera dem och i något fall till och med tredubbla för att så många som möjligt skulle kunna komma med.

Gläder mig också över att vårt 25-årsfirande blev lyckat med många nöjda deltagare. Själv kunde jag tyvärr inte vara med då, eftersom jag var på Korsika och Sardinien den veckan.

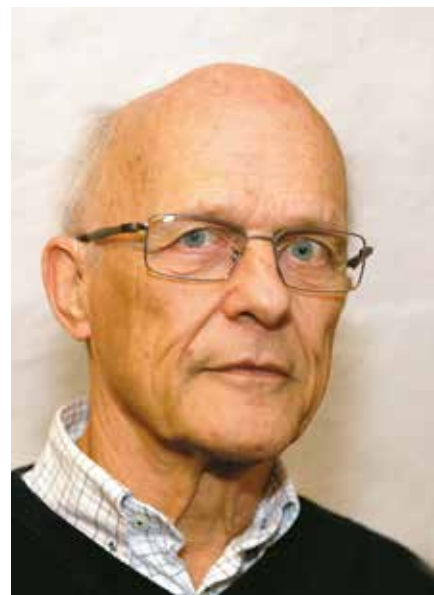
Jag hoppas att det är många, liksom jag, som ser fram emot vårens program. Det dröjer inte alltför länge innan vi har det i brevlådan. De här raderna skriver jag i skarven oktober-november och jag vet att vårens program redan nu är nästan färdigt att gå i tryck.

Samtidigt ser vi i styrelsen också mycket gärna att den eller de som tycker det skulle vara intressant eller spännande att delta i arbetet med att hitta föreläsare och forma programmet eller delta i det praktiska arbetet kring våra olika aktiviteter nästa termin talar om det. Berätta för någon i styrelsen du känner, eller vänd dig direkt till mig. Detsamma gäller förstås om du har någon idé till en aktivitet eller föreläsare som du tycker skulle kunna vara bra. Det är bara att vända sig till någon i styrelsen i så fall.

Vi behöver alla hjälpas åt för att kunna fortsätta att erbjuda ett så varierat program som möjligt.

Varmt välkomna till vårens program

Paul Alsén
Ordf.

Medlemskap och bokning av evenemang

Senioruniversitetet SUS är en partipolitiskt, religiöst och fackligt obunden förening.

För att delta i föreläsningar, kurser, temadagar, resor och andra evenemang som SUS arrangerar måste du vara medlem i SUS. Medlemsavgiften är f.n. 170 kr per kalenderår. Om nyanmälan sker efter den 1 november gäller avgiften även kommande kalenderår.

Alla pensionärer över 55 år är välkomna, liksom även du som är gift eller sambo med en pensionär.

Det krävs inga förkunskaper eller inträdeskrav för att få delta i vår verksamhet. Aktiviteterna äger i huvudsak rum på dagtid.

Vill du bli ny medlem i SUS så anmäler du detta själv på vår hemsida www.sus.org.se, menyval Bli Medlem. Se även vår systembeskrivning på sidan 4.

Bokningar till våra evenemang gör du själv på Min Sida

via vår hemsida www.sus.org.se. Se även vår systembeskrivning på sidan 4.

Du kan välja att betala med kort eller faktura/e-postavi, som skickas till dig via e-post. Fakturan ska betalas inom 10 dagar.

Kontakta respektive evenemangsansvarig om du måste avboka din anmälan. Avbokar du din anmälan senare än en vecka före aktuell aktivitet, debiteras hela avgiften. Om orsaken till avbokningen är sjukdom debiteras ingen avgift.

Vid fullbokat evenemang, kontakta alltid evenemangsansvarig. Det kan finnas återbud eller möjligheter till dubbelring av aktiviteten.

Ni som saknar dator och inte har något e-postombud är välkomna att kontakta respektive evenemangsansvarig, eller någon annan i styrelsen, för anmälan som ny medlem samt för bokning och information. Kontaktuppgifter hittar du på sista sidan.

Här följer en sammanställning över de aktiviteter som planeras under våren 2019. Fullständig information finns under respektive sidhänvisning och på vår hemsida: www.sus.org.se

JANUARI

		Sidan
24 Torsdag	Hjärnans kapacitet Nisse Simonsson	5
30 Onsdag	Litteraturseminarium 1 Förf. Karl Ove Knausgård	5
31 Torsdag	Antropologi Ulrika Fischier	6

FEBRUARI

6 Onsdag	Film på Filmstaden Anrop Amazonas	6
12 Tisdag	Årsmöte	7
12 Tisdag	Dragspel David Wahlén	7
14 Torsdag	Fyra kvinnor från Saepmie Peter Ericson	8
19 Tisdag	Den kinesiska drömmen Börje Ljunggren	8
20 Onsdag	Litteraturseminarium 2 Förf. Fatima Bremmer	9
20 Onsdag	Musik, spelkvinnan Hillevi Öberg Emma Ahlberg Ek	9
26 Tisdag	Tongångar, träffar och profiler Kjell Lönnå	10
28 Torsdag	Tre norsk-svenska öden Anders T Johansson	10

MARS

8 Fredag	Musik Sanna Salomaa	11
12 Tisdag	Sundsvall växer Viveca Norberg	11
13 Onsdag	Litteraturseminarium 3 Förf. Per Wästberg	12
13 Onsdag	Filmfestival på Filmstaden Film Fest Sundsvall 13-17 mars	12
19 Tisdag	Mitt liv som serietecknare Mats Jonsson	12
21 Torsdag	Föreläsning och Gitarrfestival Vassillis Bolonassos och Eva Beneke	13
22 Fredag	Starka kvinnor och män Stefan Sandberg	14
27 Onsdag	Film på Filmstaden Charmören samt Konstnären får barn	14
28 Torsdag	Nya metoder vid cancerbehandling Lena Karlsson	15

APRIL

		Sidan
3 Onsdag	Litteraturseminarium 4 Förf. Vigdis Hjorth samt Helga Hjorth	15
4 Torsdag	Från Falu gruva till fransk slaveekonomi Sven Olofsson	16
9 Tisdag	Svalbard – arktisk sommar Ingmar Skogar	17
17 Onsdag	Litteraturseminarium 5 Förf. Kerstin Thorvall	17
26 Fredag	En IT-region i Sverigetopp Lars Persson Skandevall	18
29 Måndag	Landet mellan älvarna för länge sedan... Peter Persson	18

MAJ

9 Torsdag	Utflykt till Söråkers Folkets hus Christina Thonman	19
13 Måndag	Dagsutflykt till Snilleriket Vikners i Persåsen och Hovermos museum	19

Vårt medlemssystem i korthet

Medlemssystemet består av vårt medlemsregister där du som medlem själv kan uppdatera dina personuppgifter, samt ett evenemangsregister där du bokar in dig på våra evenemang via Min Sida.

Bli ny medlem

Vill du bli ny medlem i SUS så anmäler du detta själv på följande sätt:

1. Surfa in på vår hemsida www.sus.org.se
2. Tryck på menyvalet BLI MEDLEM.
3. Fyll i efterfrågade personuppgifter, välj betalningssätt och godkänn din medlemsanmälan.
4. Betala medlemsavgiften antingen med kort eller enligt faktura som vi skickar till din e-postadress.
5. Om nyanmälan sker efter den 1 november gäller medlemsavgiften även kommande kalenderår.

Min Sida

För att komma igång måste alla medlemmar som har en e-postadress hämta ett säkert lösenord genom att följa några enkla steg.

OBS! Om du delar e-postadress med annan medlem kontakta i stället medlemsansvarig för att få separata lösenord.

1. Surfa in på vår hemsida www.sus.org.se.
2. Tryck på menyvalet MIN SIDA, tryck därefter på knappen *Inget lösenord?*.

3. På nästa sida anger du din e-postadress och trycker på knappen *Skicka Uppgifter*. Då får du ett lösenord skickat till din e-postadress.

4. Tryck på menyvalet MIN SIDA igen, fyll denna gång i användarnamn (e-postadress) och ditt nya lösenord, och tryck på *Logga in*. Då kommer du till följande flikar:

Uppgifter Evenemang Inloggningsuppgifter Erbjudanden Ekonomi

5. Uppgifter: Här ser du dina personuppgifter som du själv kan ändra vid behov

6. Evenemang: Här ser du detaljinformation om alla aktuella evenemang. Du bokar själv in dig på önskat evenemang och väljer betalningsmetod.

7. Inloggningsuppgifter: Här kan du ändra till ett nytt personligt lösenord.

8. Erbjudanden: Här kan speciella erbjudanden dyka upp.

9. Ekonomi: Här ser du uppgift på dina betalda samt obetalda fakturor. Du kan enkelt ladda ner kopior av fakturorna genom att trycka på Hämta PDF. Här kan du också betala fakturor med kort.

Om du får problem med vårt system vid inloggning eller bokning eller om du har andra frågor om systemet, kontakta vår medlemsansvarige via mail: info@sus.org.se

Bokning och betalning

För alla föreläsningar som äger rum i *Pingstkyrkan* är avgiften 50 kr och ingen bokning eller betalning i förväg är nödvändig, men önskvärd för att minimera kontanthantering.

För alla övriga evenemang gäller obligatorisk bokning och betalning i förväg, via *Min Sida*, eftersom lokalerna har begränsat antal platser. För ytterligare information, se vår systembeskrivning på sidan 4 samt medlemsinfo på sidan 2.

Medlemmar som saknar dator och inte har något e-postombud är välkomna att kontakta respektive evenemangsansvarig för bokning och information

Våra lokaler

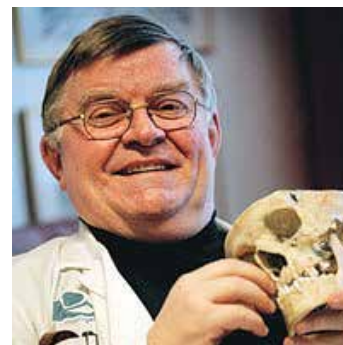
Vi disponerar följande lokaler, som alla ligger centralt i Sundsvall.

Lokal	Adress	Antal platser
Pingstkyrkan	Rådhusgatan 37	obegränsat
Stadshuset (Fullmäktigesalen)	Stora Torget	120
Kulturmagasinet	Packhusgatan 4	72
Kyrkans Hus	Floragatan 4	30-100
Filmstaden	Esplanaden 29	varierat
Quality Hotel	Esplanaden 29	varierat
Restaurang E-Street	Esplanaden 14	70-100
Sundsvalls Teater	Esplanaden 19	varierat
SUS kontor	Thulegatan 24	10-30

24 januari (torsdag) Föreläsning

Hjärnans kapacitet

Modern hjärnforskning visar att det går att påverka hjärnan mer än man tidigare trott. Den är formbar och kan bilda nya celler – och är därmed förändringsbenägen. **Nisse Simonsson** är kirurgen från Östersund som gjort sig riks-känd. Innan pensioneringen var han överläkare i Östersund men samtidigt hade han i början av 90-talet ett 30-tal egna program i TV1 och TV4, var krönikör i länsstidningar och i Dagens medicin, skrev böcker och höll föreläsningar. 2006 valdes han till "Årets talare". Nu efter sin pensionering är han fortfarande en populär föredragshållare, bokskrivare och krönikör, och kommer på sitt lätt-samma och inspirerande sätt att föreläsa om **hjärnans kapacitet**.

Hjärnans förmåga är ett område **Nisse Simonsson** är väl insatt i och han berättar/föreläser för oss om en rad förmågor som är kopplade dit; bl.a. kreativitet, minne, stress, inlärning, lycka och hälsa. Dessutom hur kost och positivt tänkande kan påverka vårt välbefinnande. Vi kan delvis välja hur vi mår och han ger flera konkreta råd och verktyg att använda i vardagen. Låt dig inspireras; kom och lyssna till denna 2-timmars föreläsning.

Tid och plats:	Torsdag 24 januari kl. 14:00-16:00 i Pingstkyrkan
Föreläsare:	Nisse Simonsson
Ansvarig hos SUS:	Lena Trulsson, 070-251 79 15
Avgift:	50 kr
Bokning:	Ej obligatorisk men önskvärd på Min sida senast 23 januari

Senioruniversitetets Litteraturseminarier våren 2019

Under vår serie ska vi ta upp ett antal memoarer och biografier av litterärt värde, som blivit omtalade och diskuterade vid utgivningen.

Deltagarna i serien förväntas ha läst de verk som tas upp. Seminarierna är fristående, varför deltagarna kan välja att delta i ett eller flera seminarier allt efter intresse.

Serien ges i samarbete med Mittuniversitetets avdelning för litteraturvetenskap.

30 januari (onsdag) Litteraturseminarium 1

Karl Ove Knausgård, *Min kamp del 1* – Roger Edholm

Karl Ove Knausgårds självbiografiska sexbandsverk *Min kamp* är ett av de mest uppmärksammade litterära verken under det senaste decenniet. Böckerna har blivit en internationell succé och skapat debatter runt om i världen. I Sverige och i hemlandet Norge har Knausgårds självbiografiska verk diskuterats och kritiserats flitigt på kultursidorna. Böckerna har också genererat en omfattande mängd litteraturvetenskaplig forskning sedan den första delen publicerades 2009. Det har skrivits otaliga artiklar, utgivits antologier om verket och dess författare, och till och med publicerats en avhandling som uteslutande ägnar sig åt *Min kamp*. Under seminariet kommer vi att diskutera den första delen av sexbandsverket, även om samtalet kommer att beröra övriga delar och fenomenet Knausgård.

Roger Edholm är lektor i litteraturvetenskap vid Mittuniversitetet i Sundsvall. Hans forskningsområden är narrativ teori, litterära självbiografier och samtida amerikansk skönlitteratur.

Tid och plats:	Onsdag 30 januari kl. 9:30-12:00 i Kyrkans Hus
Föreläsare:	Roger Edholm
Ansvarig hos SUS:	Leif Bolin, 070-680 52 40 och Britt-Marie Beijron 070-661 16 56
Avgift:	100 kr inkl. kaffe med bröd
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 29 januari

31 januari (torsdag) Föreläsning

Varför gör vi människor som vi gör? – Antropologiska perspektiv från Sibirien till Stureplan

Vad menas med att anlägga antropologiska perspektiv på allt från hållbarhet till entreprenörskap och finansiell riskhantering? Hur kan erfarenheter från ett års delat vardagsliv i en rysk familj på sibiriska landsbygden komma till användning vid forskning inom till exempel finansbranschen på Stureplan?

Ulrika Persson Fischier är uppväxt i Bollnäs. Hon är doktor i antropologi och adjunkt i teknikvetenskaper vid Uppsala universitet och undervisar på civilingenjörsprogrammet för industriell teknik. Hon är programansvarig för Entreprenörsskolan och Hållbar Destinationsutveckling. Hon forskar inom Hållbara Besök och om innovation inom offentlig sektor och sociala företag.

På fritiden dansar Ulrika Persson Fischier tango, klassisk balett och modern dans samt seglar m.m.

Tid och plats:	Torsdag 31 januari kl. 14:00-16:00 på Kulturmagasinet
Föreläsare:	Ulrika Persson Fischier
Ansvarig hos SUS:	Katrin Pähn, 070-673 78 79
Avgift:	100 kr
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min sida senast 30 januari

Under våren 2019 visar vi följande filmer på Filmstaden:

Anrop Amazonas, dokumentär från 1999 av Dag Jonzon.

Film Fest Sundsvall 13 mars - 17 mars. En filmfestival.

Charmören, spelfilm från 2018 av Milad Alami + kortfilm: **Konstnären får barn.**

6 februari (onsdag) Film på Filmstaden

Anrop Amazonas, dokumentärfilm (1999, 60 min)

Dag Jonzon visar sin film och föreläser om högaktuella klimatfrågor.

Journalisten, filmaren och miljökympen **Dag Jonzon** (född 1949) har världen – och Söråker – som sitt arbetsfält.

I december 2018 visade SVT hans senaste film: Gepardmannen.

2017 tilldelades Dag Jonzon (tillsammans med två kollegor) ett prestigefyllt pris av UNESCO för sitt projekt Hard Rain, som syftar till att utbilda allmänheten världen över i hållbar utveckling.

Resultatet blev bl.a. en jätteutställning som visats för 15 miljoner människor på mer än 150 platser i världen.

20 år senare!

Dagens film, **Anrop Amazonas**, gjorde alltså Dag Jonzon för 20 år sedan. Den blev mycket uppmärksammat och är fortfarande minst sagt högaktuell. Han berättar för oss om vad som hänt sedan filmen gjordes.

Miss inte Dag Jonzons unika kunskaper, perspektiv och berättarförmåga!!

Tid och plats:	Onsdag 6 februari kl. 14:30-16:45 på Filmstaden
Medverkande:	Dag Jonzon
Ansvarig hos SUS:	Fride Ek, 070-31 13 26
Avgift:	80 kr
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min sida senast 5 februari

Kallelse till årsmöte med Senioruniversitetet Sundsvall

Organisationsnummer 88 92 03 - 0365

Tisdagen den 12 februari 2019 klockan 13:00 i Pingstkyrkan, Sundsvall

- 1 Årsmötet öppnas
- 2 Fråga om årsmötet blivit behörigt utlyst
- 3 Val av mötesordförande och mötessekreterare
- 4 Val av två justerare, som jämte ordföranden justerar protokollet
- 5 Fastställande av dagordningen
- 6 Styrelsens berättelse för verksamhetsåret 2018 jämte årsredovisning
- 7 Revisorernas berättelse för 2018
- 8 Fastställande av balans- och resultaträkning samt disposition av resultatet för 2018
- 9 Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen avseende 2018
- 10 Val av ordförande för ett år
- 11 Fastställande av antalet övriga styrelseledamöter
- 12 Val av övriga ledamöter
- 13 Val av revisorer jämte ersättare
- 14 Val av valberedning
- 15 Styrelsens förslag till verksamhet för 2019
- 16 Fastställande av årsavgift för 2020
- 17 Motioner och frågor som styrelsen hänskjutit till årsmötet eller som medlemmarna skriftligen väckt senast två veckor före mötet
- 18 Årsmötet avslutas

12 februari (tisdag) Föreläsning med musik

Dragspel – ett instrument för både den egna kammaren och konserthusen

David Wahlén spelar och berättar om dragspelets utveckling från sent 1800-tal till våra dagar. Under föreläsningen får vi ta del av klingande exempel som målar en bild av hur musiken och dragspelet utvecklats tillsammans. Tidigt var det dansen och folkmelodierna som framfördes på dragspel, medan det idag framförs många olika musikstilar på detta instrument. David berättar också om några dragspelare, som betytt mycket för både instrumentet och musikens utveckling, och om hur han ser på dragspelets roll idag och i framtiden.

David Wahlén arbetar som dirigent och musiker. Han är utbildad ackordeonist och dirigent vid Musikhögskolan i Piteå och Sibeliusakademin i Helsingfors. Han utsågs till årets dragspelare 2012 av Sveriges Dragspelares Riksförbund. Han är flitigt engagerad som solist vid landets dragspelsfestivaler och har gjort karriär som musiker och kapellmästare i nutida kammaroperauppsättningar. David Wahlén är också huvudlärare för dragspelsutbildningen vid Härnösands folkhögskola.

Tid och plats:	Tisdag 12 februari kl. 14:00-15:30 i Pingstkyrkan
Föreläsare:	David Wahlén
Ansvarig hos SUS:	Gunnar Keventer, 070-551 20 28
Avgift:	50 kr
Bokning:	Ej obligatorisk men önskvärd på Min sida senast 11 februari

14 februari (torsdag) Föreläsning

Fyra föregångskvinnor från Saepmie

Vi fortsätter på temat samer men den här gången utifrån några bemerkta samiska kvinnors öden.

Peter Ericson ger oss en ny syn på samer i historien genom Elsa, Maria Magdalena, Anna och Sigrid.

- Elsa Laula Renberg kämpade för samernas medborgerliga rättigheter.
- Maria Magdalena Mathsdotter uppvaktade 1864 och 1866 kungen i syfte att ordna skolor för samiska barn i Lappland.
- Systrarna Anna och Sigrid Jönsdotter från Hälsingland reste till Newcastle 1786.

Peter Ericson är en sakkunnig historiker som bland annat faktagranskat SVT-UR:s serie "Samernas Tid". Han är född på Alnön och uppvuxen i Selånger. Han har arbetat med samtliga läns museer från Mälaren och norrut.

Under senare år har hans arbete bl.a. rört svensk-norska renbeteskonventionen. Han driver även en blogg *Southsaamihistory* och en tidning *Saepmie Times*.

Tid och plats:	Torsdag 14 februari kl. 14:00-15:30 i Pingstkyrkan
Medverkande:	Peter Ericson
Ansvarig hos SUS:	Ann Ahlenius, 073-067 88 43, Britt-Marie Andersson, 070-309 77 50
Avgift:	50 kr
Bokning:	Ej obligatorisk men önskvärd på Min Sida senast 13 februari

19 februari (tisdag) Föreläsning

Den kinesiska drömmen – välsignelse eller hot för omvärlden?

Att förstå Kina blir allt viktigare. Landets ekonomiska och politiska inflytande ökar i världen genom handel, lån och investeringar, även inom EU och i Sverige. Varningar finns för att omvärldens hunger efter kinesiska pengar gör att vi blundar för Kinas bristande respekt för mänskliga rättigheter, yttrandefrihet, västerländsk demokrati mm. Hur ser Kinas maktambitioner ut? Finns det anledning för oss att vara uppmärksamma?

Börje Ljunggren har doktorerat i statskunskap och nämns som Sveriges mest erfarna Asienkännare. Han har bland annat varit Sveriges ambassadör i Kina och Vietnam och Asienchef på UD och SIDA. Han har skrivit flera böcker om Kina, om landets historia, utveckling och plats i dagens globala sammanhang. Börje Ljunggren är idag UD:s samordnare av Stockholm China Forum och associerad senior medarbetare vid Utrikespolitiska Institutet och Harvards Asiencenter. Han har även flera andra uppdrag, nationellt och internationellt.

Tid och plats:	Tisdag 19 februari kl. 14:00-15:30 i Pingstkyrkan
Föreläsare:	Börje Ljunggren
Ansvarig hos SUS:	Katrin Pähn, 070-673 78 79
Avgift:	50 kr
Bokning:	Ej obligatorisk men önskvärd på Min sida senast 18 februari

20 februari (onsdag) Litteraturseminarium 2

Fatima Bremmer, Ett jävla solsken: En biografi om Ester Blenda Nordström – Ulrika Lif

Före sin tid, fången i sin tid, festande, fartfylld, wallraffande (innan begreppet var myntat), banbrytande, beundrad – och bortglömd. Dessa är återkommande kännetecken i beskrivningar av den grävande journalisten och författaren Ester Blenda Nordströms liv och yrkesgärning. Fatima Bremmers augustiprisade biografi från 2017 bygger bland annat på Ester Blenda Nordströms dagböcker och familjen Nordströms efterlämnade brevsamlingar.

Ulrika Lif är adjunkt/doktorand i litteraturvetenskap vid Mittuniversitetet/Åbo Akademi. Hon intresserar sig främst för Lars Ahlins författarskap och det framväxande området Health humanities.

Tid och plats:	Onsdag 20 februari kl. 9:30-12:00 i Kyrkans Hus
Föreläsare:	Ulrika Lif
Ansvarig hos SUS:	Leif Bolin, 070-680 52 40 och Britt-Marie Beijron 070-661 16 56
Avgift:	100 kr inkl. kaffe med bröd
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 19 februari

20 februari (onsdag) Musik

Historien om spelkvinnan Hillevi Öberg från Borgsjö

För 103 år sedan ställde Hillevi Öberg från Borgsjö som 18-åring och enda kvinna upp i en musiktävling i Stadshussalongen i Sundsvall. Hon skulle tävla mot ett 30-tal av den tidens storspelmän.

Det var ovanligt att en kvinna spelade fiol och att hon vågade tävla med männen. Men Hillevi gjorde till allmän förvåning mycket bra ifrån sig och fick ett tredjepris. Hon fick också fina omdömen i Sundsvalls-Posten, som "imponerande stråkföring" och "nästan manlig kraft".

Hillevi var en av otaliga kvinnor, vars gärning var stor men som suddats ur historien om inte **riksspelman Emma Ahlberg Ek** hittat henne i en notsamling efter folkmusikvännen K. P. Leffler i Härnösand. När hon grävde vidare hittade hon tidningsklipp med uppgifter om tävlingen i Stadshussalongen och en viss dokumentation om Hillevis senare livsöden. Emma lyckades också spåra Hillevis son, som kunde berätta mer om sin mamma ...

Emma Ahlberg Ek kommer från Sundsvall och är uppvuxen med folkmusiken. Hon började tidigt spela fiol och numera uppträder hon regelbundet både själv och i ett flertal grupper och sammanhang, bl.a. med Ahlberg, Ek och Roswall, Ulrika Bodén, Folk All-in Band, Limbohofvet och Lars Bygdén. Emma är utbildad vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm. Sommaren 2010 blev hon riksspelman på Medelpadslåtar.

Tid och plats:	Onsdag 20 februari kl. 14:30-16:00 på Kulturmagasinet
Medverkande:	Emma Ahlberg Ek
Ansvarig hos SUS:	Björn Barkå, 070-319 23 05
Avgift:	100 kr
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min sida senast 19 februari

26 februari (tisdag) Föreläsning med musik

Kjell Lönnå – tongångar, träffar och profiler i livet

Så här beskriver Kjell Lönnå sig själv:

”Ett helt liv fyllt av sång i olika former, allt från strikta hymner till underhållande rytmer, sätter naturligtvis prägel på ens liv. För mig har det betytt väldigt mycket och förändrat min inställning till olika genrer, attityder och klassificeringar.

Mycket har ändrats i mitt musikkiv under åren. Men det som hela tiden har en fast och trygg ställning i mig och som bär mig framåt är **körmusiken**. Det speciella med den klangen, uttrycket och upplevelsen vill jag beröra. Också hur man kan styra upplevelsen av en sång beroende på i vilket sammanhang den utförs och vilken presentation den ges. Hur text och melodi kan utsmyckas med arrangemang som förbättrar eller försämrar sången.

Jag vill också berätta om några unika tillfällen och upplevelser i mitt sjungande liv som kanske inte så många känner till, minnen som sitter kvar i själ och hjärta.”

Kjell Lönnå är körledare för Sundsvalls Kammarkör, KFUM-kören och Kören Confetti, alla verksamma i Sundsvall. Med dessa ensembler turnerar Lönnå runt om i Sverige och övriga världen. Denne körguru i vårt land gör 30-40 konserter per år och har varit förbundsdirigent för Sveriges Körförbund under många år.

Kjell Lönnå har fått många kulturella utmärkelser och är även Hedersambassadör för Sundsvall samt hedersledamot i Norrlands Nation Uppsala. Han har i trettio år producerat en lång rad olika radio- och TV-program.

Tid och plats:	Tisdag 26 februari kl. 14:00-15:30 i Pingstkyrkan
Föreläsare:	Kjell Lönnå
Ansvarig hos SUS:	Björn Barkå, 070-319 23 05
Avgift:	50 kr
Bokning:	Ej obligatorisk men önskvärd på Min sida senast 25 februari

28 februari (torsdag) Föreläsning

Syster Agnes, Doktor Collett och Revolver-Harry – tre norsk-svenska öden under andra världskriget

Syster Agnes var med och räddade förlista tyska soldater vid Tysklands ockupation av Norge 1940 - och hamnade sedan i tysk fångenskap. Doktor Collett var en marineläkare som ledde en expedition från Göteborg hösten 1941 – men försvann spårlöst i Skagerack med båt och 21 flyktingar ombord. Revolver-Harry Söderman var chef för dåvarande Kriminaltekniska Anstalten (SKA) och fick 1942 ett hemligt uppdrag att bygga upp en norsk polisstyrka, baserad på norrmän som flytt till Sverige. Genom att berätta om dessa öden täcker **Anders T Johansson** in en hel del av de svensk-norska relationerna under andra världskriget.

Anders T Johansson är författare med bakgrund som journalist på Dagens Nyheter under 35 år. Han är bl.a. författare till böckerna *Den glömda armén*, *De glömda agenterna* och *De glömda blockadbrytarna*, som alla handlar om den norska frihetskampen under andra världskriget.

Tid och plats:	Torsdag 28 februari kl. 14:00-15:30 i Pingstkyrkan
Föreläsare:	Anders T Johansson
Ansvarig hos SUS:	Gunnar Keventer, 070-551 20 28
Avgift:	50 kr
Bokning:	Ej obligatorisk men önskvärd på Min sida senast 27 februari

8 mars (fredag) Musik

Möte med Sanna Salomaa

Sanna har spelat oboe i Nordiska Kammarorkestern sedan 2006. Hon är utbildad vid musikkonservatoriet i Falun och Kungliga Musikhögskolan i Stockholm.

Sin musikaliska inspiration har Sanna hämtat från alla möjliga genrer och några musikaliska livsledsagare är J.S Bach, Jean Sibelius, Johannes Brahms, Nina Simone och Ella Fitzgerald.

Sanna kommer att berätta om sina instrument oboen och engelska hornet och sin syn på livet som musiker. Hon kommer också att utveckla varför hon tycker det är så viktigt och roligt med kultur i allmänhet och musik i synnerhet.

Musikaliskt blir det bland annat smakprov från de två följande veckornas repertoar som är väldigt spännande. Det är först kammarensemblens stora satsning på stor symfonisk musik omvandlat till kammarformat, med bland annat en svit ur "världens vackraste opera" Rosenkavaljeren av Richard Strauss och Tuonelas svan av Sibelius.

Den 21 mars, dvs. cirka två veckor efter framträdandet för SUS-medlemmarna, är Sanna solist vid Nordiska Kammarorkesterns konsert i Tonhallen. Hon ska då framföra Peteris Vasks Konsert för engelskt horn. Det blir också ett smakprov från denna konsert på vårt möte med Sanna.

Foto: Olle Melkerhed

Tid och plats:	Fredag 8 mars kl. 10:00-11:30 i Stadshuset, Fullmäktigesalen
Föreläsare:	Sanna Salomaa
Ansvarig hos SUS:	Bosse Noborn, 070-398 75 00
Avgift:	50 kronor
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 7 mars

12 mars (tisdag) Föreläsning

Sundsvall växer

Ett nytt resecentrum. Ett hamnområde som omdanas från att ha rymt handel och industri till att bli havsnära bostäder. Nya trafikleder genom och ut från stan. Förtätning av centrum och skapande av nya mötesplatser. Nya bostadsområden norr och väster om stan.

Sundsvall växer och förändras. Tillväxtstrategin siktar på att Sundsvall ska passera 100 000 invånare när staden 2021 fyller 400 år. Med ambitionen att också vara ett hållbarare och attraktivare Sundsvall i framtiden. Samtidigt är det ett förändringsarbete som väcker känslor och vållar debatt.

Viveca Norberg är samhällsplanerare vid Sundsvalls kommun. Hon föreläser och informerar om ett Sundsvall som växer.

Tid och plats:	Tisdag 12 mars kl. 14:00-15:30 i Pingstkyrkan
Föreläsare:	Viveca Norberg
Ansvarig hos SUS:	Gunnar Keventer, 070-551 20 28
Avgift:	50 kr
Bokning:	Ej obligatorisk men önskvärd på Min sida senast 11 mars

Evenemang

13 mars (onsdag) Litteraturseminarium 3

Per Wästberg, Ute i livet – Sven Anders Johansson

Per Wästbergs memoarer består hittills av fem band, varav det senaste (Semaforen och lodlinan) utkom 2017. Tillsammans kan memoarerna, som beskriver tiden 1933–2005, sägas ringa in det svenska välfärdssamhällets uppgång och nedgång. Därför är det inbjudande att läsa dem som en skildring inte bara av ett enskilt liv, utan som en berättelse om den moderna västerländska individen i sin prydno: förnuftig, lycklig, effektiv, omdömesgill, globaliserad, optimistisk, engagerad, tolerant, estetiskt sinnad, kärleksfull, erotiskt aktiv, mogen och ungdomlig. Men finns det något mer här? Något mörkare? Är allt bara lycka och framgång? Man kan förbereda sig genom att läsa vilken memoardel som helst; föreläsningen kommer att utgå mest från *Ute i livet* (1980–1994).

Sven Anders Johansson är professor i litteraturvetenskap vid Mittuniversitetet i Sundsvall. I somras utkom hans senaste bok *Det cyniska tillståndet*. Han medverkar även sporadiskt på Aftonbladets kultursida.

Tid och plats:	Onsdag 13 mars kl. 9:30-12:00 Kyrkans Hus
Föreläsare:	Sven Anders Johansson
Ansvarig hos SUS:	Leif Bolin, 070-680 52 40 och Britt-Marie Beijron 070-661 16 56
Avgift:	100 kr inkl. kaffe med bröd
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 12 mars

13-17 mars (onsdag - söndag)

Filmfestival på Filmstaden

Film Fest Sundsvall 13 mars - 17 mars En Filmfestival

Info om Senioruniversitetets medverkan och själva festivalprogrammet kommer på vår hemsida samt i e-postutskick till alla medlemmar i början av februari 2019.

Film Fest Sundsvall 2019

19 mars (tisdag) Föreläsning

Mitt liv som serietecknare

I mer än 20 år har han tecknat serier om sig själv, sin familj och aktuella samhällsfrågor på ett personligt och konstnärligt sätt. Uppväxten i Ådalen och vuxenlivet i Stockholm har gett honom perspektiv på klyftan mellan stad och land, senast skildrad i serieboken "Nya Norrland". Formen är annorlunda, innehållet är både varmt och vasst. **Mats Jonsson** betraktas som en av de främsta svenska serietecknarna. Här tar han oss med på resan från udda seriefanzine till serieromanerna som recenserar på de stora tidningarnas kultursidor.

Mats Jonsson är uppvuxen i Bollstabruk i Ådalen. Efter journalistutbildning vid Mittuniversitetet hamnade han i Stockholm. Där har han under många år varit redaktör på tidskriften Galago. Han har tecknat regelbundet i Aftonbladet och gett ut ett antal serieromaner. Idag är han frilans och föreläser ofta om de frågor han berör i sitt serietecknande.

Tid och plats:	Tisdag 19 mars kl. 14:00-16:00 på Kulturmagasinet
Föreläsare:	Mats Jonsson
Ansvarig hos SUS:	Kjell Carnbro, 070-665 69 49
Avgift:	100 kronor
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 18 mars

21 mars (torsdag) Föreläsning och gitarrfestival

Senioruniversitetet i samarbete med Sundsvalls gitarrfestival presenterar:

Bach, Vassilis Bolonassos och barockkonsert på klassisk gitarr

På Bachs födelsedag den 21 mars bjuder vi in till ett arrangemang i samarbete med Sundsvalls Gitarrfestival.

Inledningsvis får vi lyssna till ett musikföredrag med den välkände Radioprofilen, Barocknörden och Norrlandsälskaren **Vassilis Bolonassos**. Vi kan således med glädje hälsa Vassilis välkommen åter. I höstas höll ju han ett lysande och synnerligen uppskattat föredrag om barockmusik för oss. Denna gång kommer Vassilis föredrag att handla om pappa Johann Sebastian Bach tillsammans med sönerna Wilhelm Friedemann, Johann Christian (London - Bach), Carl Philipp Emanuel och Johann Christoph Friedrich (Bückeburg - Bach). Det blir säkerligen på Vassilis vis några väl valda ord om pappa Bach och hans begåvade söner samt välvalda musikexempel!

Sundsvalls Gitarrfestival invigs sedan, efter en paus med mingel, av den klassiska gitaristen **Eva Beneke** från Tyskland. Hon är uppvuxen i Östberlin och började spela gitarr vid åtta års ålder. Eva har vunnit priser vid internationella gitarrfestivaler och har etablerat sig som en eftertraktad solist, kammarmusiker och arrangör. Konserten introduceras av Vassilis Bolonassos. Vill du veta mer om Eva så kan du gå in på Gitarrfestivalens hemsida.

PROGRAM

17:00-18:00 Vassilis Bolonassos föreläser om Johan Sebastian Bach och hans söner
 18:00-18:45 Mingel och enklare förtäring
 19:00-ca 20:30 Konsert med Eva Beneke. Konserten introduceras av Vassilis Bolonassos

Tid och plats: Torsdag 21 mars kl. 17:00-ca 20.30 i Sundsvalls teater
Föreläsare/artist: Vassilis Bolonassos och Eva Beneke
Ansvarig hos SUS: Bosse Noborn, 070-398 75 00
Avgift: 240 kr inkl föreläsning, förtäring och gitarrkonsert
Bokning: Obligatorisk bokning på Min Sida senast 14 mars

Almama i samarbete med Sundsvalls Kulturskola presenterar

Sundsvall IX Gitarrfestival

21-24 mars 2019

Antonia Jiménez med trio, (Spanien)
 23 mars 19.00
 Sundsvalls Teater

Flamencas

Eva Beneke (Tyskland)
 Barockmusik
 21 mars 19.00
 Sundsvalls Teater

Svante Henrysson, Erik Weissglas, Jocke Ekberg & Hans Backenroth (Sverige)
 Seven Songs From The Seventies
 22 mars 19.00 Sundsvalls Teater

Ian Carr & Simon Thoumire (Irland)
 Irländsk folkmusik
 23 mars 13.00 Kulturmagasinet
 (Fri entré)

22 mars (fredag) Föreläsning

Starka kvinnor och män

Föreläsningen om **Starka kvinnor och män** innehåller berättelser om några färgstarka personer som med stor envishet och kraft kämpat i motvind för sina idéer och resultat inom kultur, vetenskap och idrott. Vi möter bl.a. Constanze Mozart (1762-1842), Elfrida Andrée (1841-1929), Fridtjof Nansen (1861-1930), Anders Sparrman (1749-1820) och Elin Pikkuniemi (1895-1988). Kvinnornas bedrifter har ofta försumrats och glömts, till skillnad från männens. Här får de sitt rättmätiga utrymme, med hjälp av en lätt dramatiserad berättarstil som blandar allvar, humor och reflektion.

Stefan Sandberg, fil. mag., har arbetat som lärare och bibliotekarie och under många år förmedlat spännande berättelser för alla åldrar från två till hundra år, numera mest i kultur- och seniorföreningar med södra Skåne som bas.

Observera tiden!

Tid och plats:	Fredag 22 mars kl. 14:00-15:30 i Stadshuset, Fullmäktigesalen
Föreläsare:	Stefan Sandberg
Ansvarig hos SUS:	Gunnar Keventer, 070-551 20 28
Avgift:	50 kr
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min sida senast 21 mars

27 mars (onsdag) Film på Filmstaden

Charmören

Spelfilm från 2018 (100 min)

Regissör: Milad Alami (född 1982)

Milad Alami är född i Teheran, men är utbildad och verkar i Köpenhamn.

En dansk/iransk film om en iransk man i Köpenhamn som dejtar kvinnor på krogen med förhoppning om eventuellt äktenskap och uppehållstillstånd . . .

I "Charmören" säger ofta bilderna mer än ord. Filmen utmanar våra schablonbilder om mannen från Mellanöstern och kvinnan från Skandinavien.

Vi människor är mångfacetterade!

Konstnären får barn

Kortfilm från 2018 (14 min)

Regissör: Sanna Lenken (född 1978)

Sanna Lenken har bl a gjort långfilmen "Min lilla syster" (2015) om systerskap och ätstörningar. Den vann Kristallbjörnen i Berlin.

"Konstnären får barn" är ett dråpligt vittnesbörd av en kvinnlig konstnär!

Det manliga geniet försvinner in i den kreativa världen och värker fram den fulländade konsten. Men vad händer med konstnären när hennes kropp helt plötsligt arbetar för någon annan, någon som är så mycket större än Konsten?

Filmen visades under stort jubel på årets filmfestival i Göteborg!

Tid och plats:	Onsdag 27 mars kl. 14:30-16:45 på Filmstaden
Ansvarig hos SUS:	Fride Ek, 070-31 13 26
Avgift:	80 kr
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min sida senast 26 mars

28 mars (torsdag) Föreläsning**Ny innovativ cancerbehandling har vuxit fram från grundforskningen bakom Nobelpriset 2018**

Immunstimulerande behandling med s.k. checkpoint-hämmare har snabbt kommit att bli en ny behandlingsmetod som betytt mycket för människor med cancersjukdomar. Patientgrupper med cancer, som tidigare inte kunnat få effektiv behandling, kan nu i många fall botas.

Svårbehandlade tumörformer som lungcancer, malignt melanom och cancer i urinvägarna är de sjukdomar, där de nya läkemedlen fått störst betydelse, men fler cancerformer kommer att bli aktuella att behandla på detta sätt.

Men medaljen har en baksida - när man stimulerar immunförsvaret finns risker att man startar processer i kroppen där vårt immunsystem kan angripa sig själv.

Föreläsningen kommer att handla om hur dessa nya läkemedel fungerar, hur de används och hur man hanterar bieffekterna.

Lena Karlsson studerade medicin i Umeå och specialistutbildade sig till onkolog i Umeå och Uppsala. Hon startade uppbyggnaden av onkologkliniken i Sundsvall på 90-talet och blev 2001 klinikchef och sedermera länsverksamhetschef. Nu är hon tillförordnad sjukhusdirektör och förvaltningschef i Region Västernorrland.

Parallellt har Lena varit engagerad och med från starten i etableringen av Mellannorrlands Hospice.

Tid och plats:	Torsdag 28 mars kl. 14:00-15:30 i Pingstkyrkan
Föreläsare:	Lena Karlsson
Ansvarig hos SUS:	Ingegerd Åhsgren, 070-391 77 95
Avgift:	50 kr
Bokning:	Ej obligatorisk men önskvärd på Min sida senast 27 mars

3 april (onsdag) Litteraturseminarium 4**Vigdis Hjort, Arv och miljö samt Helga Hjort, Fri vilje – Eva Nordlinder**

Vigdis Hjorth tänjer i den uppmärksammade romanen *Arv och miljö* (på svenska 2018) på gränserna för sanning och fiktion. Hur nära verkligheten får en text komma när den kallas roman? Vilket ansvar har romanförfattaren gentemot de personer som känner igen sig, eller anser sig orättvist behandlade? Vigdis Hjorths syster Helga bemöter i boken *Fri vilje* (2017) det hon uppfattar som anklagelser mot hela familjen.

Eva Nordlinder är universitetslektor i litteraturvetenskap vid Mittuniversitetet, med barn- och ungdomslitteratur som specialitet.

Tid och plats:	Onsdag 3 april kl. 9:30-12:00 i Kyrkans Hus
Föreläsare:	Eva Nordlinder
Ansvarig hos SUS:	Leif Bolin, 070-680 52 40 och Britt-Marie Beijron 070-661 16 56
Avgift:	100 kr inkl. kaffe med bröd
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 2 april

4 april (torsdag) Föreläsning

Från Falu gruva till fransk slavekonomi – den svenska kopparens vägar under 1700-talet

Under 1600-talet var Sverige den dominerande kopparexportören i Europa och finansierade genom detta en stor del av krigsmakten under stormaktsepoken. Efter Karl XII:s död var Sverige utarmat efter alla krigsår och stod utan en stark kungamakt. Frihetstiden i Sverige innebar stora politiska omvälvningar.

Ett spännande sätt att följa historien under 1700-talet, i Sverige och i omvärlden, är att följa handeln med koppar under denna tid.

Under 1700-talet förändrades förutsättningarna i Sverige radikalt för såväl tillverkning som handel med koppar.

I den här föreläsningen följer **Sven Olofsson** kopparens krokiga väg från djupet av Falu gruva, via anrikningsanläggningen i Avesta till Stockholms hamn, där en rad svenska och utländska köpmän levererade den dyrbara metallen ut till de europeiska marknaderna.

Några av de frågor som ska besvaras är varför Sverige mötte allt större konkurrens från andra producenter, varför den franska marknaden var så viktig och varför hattarnas politik innebar en renässans för branschen.

Sven Olofsson är disputerad historiker på Mittuniversitetet i Sundsvall.

Tid och plats:	Torsdag 4 april kl. 14:00-15:30 i Pingstkyrkan
Föreläsare:	Sven Olofsson
Ansvarig hos SUS:	Ingegerd Åhsgren, 070-391 77 95
Avgift:	50 kr
Bokning:	Ej obligatorisk men önskvärd på Min sida senast 3 april

9 april (tisdag) Föreläsning

Svalbard - arktisk sommar

Fjällräven springer längs strandkanten och i dess mun finns ett ejderägg. Den blir förföljd av två ettriga silvertärnor som gör störtdykningar mot dess huvud. I de små jölnarna simmar brednäbbade simsnäppor, i dammen finns lom och praktejder. Blomsterprakten är riklig där svalbardsrenen går och betar. Ute på isen strövar isbjörns mamman med sina två ungar. En bit därifrån har en björnhane dragit upp en vitval på land och håller på att äta dess späck. En valross ligger och sover på ett isflak, medan en annan kommer uppdykande från vattnet med en stor tångruska runt huvudet. Detta är arktisk sommar.

Ingmar Skogar berättar om denna fantastiska natur och visar sina makalösa bilder. Svalbard rymmer utöver sin natur mycket annat av intresse. Bland annat startade de båda polarfararna Andrée och Amundsen sina expeditioner från Svalbard.

Ingmar föddes i Svedala och efter avslutad skolutbildning hamnade han på Lärarhögskolan i Malmö. Under några år undervisade Ingmar i skolans värld, men slutade med det för länge sedan. Redan som barn var han intresserad av djur och natur. Vid sjutton års ålder hade han sin första "riktiga" bildvisning på Malmö föreläsningssällskap. Efter det har Ingmar försörjt sig på bildvisningar vilka fört honom land och rike runt. Under årens lopp har han producerat runt 90 olika bildspel och haft omkring 10 000 framträdanden.

Foto: Ingmar Skogar

Tid och plats:	Tisdag 9 april kl. 14:00-16:00 i Kulturmagasinet
Föreläsare:	Ingmar Skogar
Ansvarig hos SUS:	Bosse Noborn, 070-398 75 00
Avgift:	100 kronor
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 8 april

17 april (onsdag) Litteraturseminarium 5

Kerstin Thorvall, Jag minns alla mina älskare och hur de brukar ta på mig – Anders E Johansson

När självbiografins historia skrivs måste 1970-talets feministiska, provokativa och självutlämnande kvinnolitteratur ta stor plats. Långt före Knausgård blir i den vardagliga, erotiska och pinsamma blottat på ett sätt som inte bara är privat utan också politiskt. Kerstin Thorvalls *Det mest förbjudna* har behandlats i vår seminarieserie för inte så länge sedan. I den här romanen, från år 2000, fortsätter hon att hänsynslöst undersöka sig själv och de som finns i hennes närhet.

Anders E Johansson är docent i litteraturvetenskap vid Mittuniversitetet och har mest ägnat sig åt poesi och genusteori.

Tid och plats:	Onsdag 17 april kl. 9:30-12:00 i Kyrkans Hus
Föreläsare:	Anders E Johansson
Ansvarig hos SUS:	Leif Bolin, 070-680 52 40 och Britt-Marie Beijron 070-661 16 56
Avgift:	100 kr inkl. kaffe med bröd
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 16 april

26 april (fredag) Föreläsning

En it-region i Sverigetopp

Sundsvall är en av Sveriges starkaste it-regioner. It och digitaliseringen utgör en hörnsten i regionens arbetsmarknad med drygt 5 000 anställda. Senaste beviset för Sundsvalls attraktivitet som it-centrum är etableringen av DIGG, Myndigheten för digital förvaltning.

Utvecklingen har möjliggjorts genom ett mångårigt och nära samarbete mellan privat näringsliv, offentlig sektor och Mittuniversitetet. Här kraftsamlar man nu för digital förnyelse för att skapa ytterligare tillväxt och kompetens inom it-området. Om den framgångsrika resan hit och hur man går vidare berättar Lars Persson Skandevall.

Lars Persson Skandevall är VD för Bron Innovation, ett bolag som ägs av den ideella föreningen Bron, som samlar ett nätverk av stora och små företag, myndigheter och forskare.

Tid och plats:	Fredag 26 april kl. 10:00-11:30 i Stadshuset, Fullmäktigesalen
Föreläsare:	Lars Persson Skandevall
Ansvarig hos SUS:	Kjell Carnbro, 070-665 69 49
Avgift:	50 kronor
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min Sida senast 25 april

29 april (måndag) Föreläsning

Landet mellan älvarna för länge sedan....

Ljungan och Ångermanälven fanns där, vattnet stod mycket högre än idag och det fanns en skärgård med öar, djupa vikar och fjordar. Vattnet var färdvägen och det gick lätt att färdas långt västerut – ända till det vi idag kallar Storsjön. Mycket tyder på att det var västerifrån de kom, människorna som befolkade vår region. Här fanns järnfyndigheter, fiske, jakt och odlingsmöjligheter, vilket gjorde regionen rik och betydelsefull. Sverige som land fanns inte och kommunikation/färdväg var främst västerut till Stiklestad (där Olof Haraldson stupade år 1030) och Nidaros (dagens Trondheim). Vi talar om tiden 300- till 1200-talen e.Kr. innan dagens Norrland koloniserades av Svea rike.

Att det var, med den tidens mått, en välmående region finns det många arkeologiska fynd som bekräftar; t.ex. många stora gravhögar och gamla bosättningar, intressanta fynd från järnåldern, Högomsmanen, runstenar och ett relativt tidigt kristnande.

Peter Persson är arkeolog och har under flera år deltagit i kartläggningen av regionens arkeologiska fyndigheter. Numera arbetar han som antikvarie på Länsstyrelsen Väster-norrland. I samband med utgrävningar inför E4-bygget identifierades nya fynd. Peter kan ämnet och området och kommer att berätta för oss om nya och gamla fynd, vilket ger oss en bild av människorna som levde i landet mellan älvarna för länge sedan.

Tid och plats:	Måndag 29 april kl. 14:00-16:00 på Kulturmagasinet
Föreläsare:	Peter Persson
Ansvarig hos SUS:	Lena Trulsson, 070-251 79 15
Avgift:	100 kr
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min sida senast 28 april

9 maj (torsdag) Utflykt

Vi träffas på Söråkers Folkets Hus – ett unikt hus för kulturarv och demokrati

Söråkers Folkets Hus, det lilla kulturhuset med den stora verksamheten.

Ett hus där man verkligen ser kulturen som samhällsbärande och meningsskapande.

Ett hus där man växlar från Operahus till Båbisbio, från ungdomarnas "vardagsrum" till föräldrarnas träffpunkt – i samma lokaler – ofta samtidigt.

Ett hus där unga människor, barn, vuxna och pensionärer alltid ska hitta en oas. Barn och ungdomar är "etta på pucken". Ungdomarna har ett mycket stort eget ansvar för all verksamhet och arbetar efter metoden självförvaltningsprincipen, vilket betyder ansvar på riktigt, ingen skendemokrati.

"Ett bra sätt att börja är att tänka möjligheter."

Så beskriver **Christina Thonman**, verksamhetschef och en av eldsjälarna på Söråkers Folkets Hus, deras verksamhet. Hon tar oss också med på en resa från Sörviks-strejken till Metropolitan Operan i New York. Med ord, bild och musik (inkluderande ett axplock från Metropolitanans föreställningar) får vi följa husets utveckling till den betydelse det har idag.

Program:

Sopplunch med morotsoppa kl. 13:15-14:00

Christinas genomgång inklusive ett "hopkok" från Metropolitan 14:00-15:15

Kaffe med "gokaka" och tid för frågor 15:15-16:15

Tid och plats:	Torsdag 9 maj kl. 13:15-16:15 i Söråkers Folkets Hus
Föreläsare:	Christina Thonman
Ansvarig hos SUS:	Ingegerd Åhsgren, 070-391 77 95
Avgift:	200 kr inkl. sopplunch och kaffe med "gokaka"
Bokning:	Obligatorisk bokning på Min sida senast 25 april

Resan sker på egen hand med bil eller med ordinarie buss nr. 611 kl. 12:45 från hållplats P på Navet. Återresa med ordinarie buss kl. 16:20. Beräknad restid 30 min.

13 maj (måndag) Dagsutflykt

Dagsutflykt till Snilleriket

Vi åker buss till Snilleriket och besöker:

Wikners i Persåsen

- Vi får en intressant föreläsning om Snilleriket, där 15 uppfinnare och snillen inom teknik, bildkonst, musik, samhällsdebatt och litteratur varit bosatta under kortare eller längre tider. Bland andra Jonas Byman (bultsaxen) och John Eriksson (propeller m.m. och amerikansk nationalhjärte).
- Vi äter lunch och dricker kaffe.
- Tid för rundvandring hos Wikners utställningar, presentshop m.m.

Hovermos Industrimuseum med Hemmets och Gårdens Museum

- Här finns en smedja, mekanisk verkstad, kraftstation (levererar el än idag), såg, snickerier och kolarkoja.
- Guidning samt eftermiddagskaffe före återresan.

Tid och plats:	Måndag 13 maj kl. 8:00 från Navet
Hemkomst:	Ca: kl. 17:00 till Navet
Ansvarig hos SUS:	Britt-Marie Beijron, 070-661 16 56
Avgift:	440 kr, inkluderar bussresa, föreläsning samt lunch och kaffe
Bokning:	Obligatorisk bokning på min sida senast 8 maj

B FÖRENINGSBREV

Avsändare:

Senioruniversitetet Sundsvall
Thulegatan 24
852 36 Sundsvall

Sverige

Porto betalt
Port Payé

SUS styrelse

Vald vid årsmötet 2018

Ordförande

Paul Alsén

070-621 39 22
sus@ollealsen.se

Vice ordf./Medlemsansvarig

Bengt Almberg

070-347 77 81
bengt.almberg@gmail.com

Sekreterare

Kurt Johansson

070-340 97 00
kurt.h.johansson@tele2.se

Kassör

Mats Löjdahl

070-330 58 58
mats.lojdahl@telia.com

Programansvarig

Britt-Marie Beijron

070-661 16 56
brittmarie.beijron@gmail.com

Programansvarig

Kjell Carnbro

070-665 69 49
kjell.carnbro@gmail.com

Programansvarig

Gunnar Keventer

070-551 20 28
gunnar_keventer@hotmail.com

Programansvarig

Ann Ahlenius

073-067 88 43
ab.ahlenius@gmail.com

Programansvarig

Katrin Pähn

070-673 78 79
katrin@pahn.se

Programansvarig

Bo Noborn

070-398 75 00
bn.trafik@telia.com

Programansvarig

Ingegerd Åhsgren

070-391 77 95
ingegerd.ahsgren@gmail.com

Programansvarig

Fride Ek

070-331 13 26
fride.ek@comhem.se

Programansvarig

Björn Barkå

070-319 23 05
bjorn.barka@gmail.com

Programansvarig

Lena Trulsson

070-251 79 15
lena.trulsson@dynatab.se

Programansvarig

Britt-Marie Andersson

070-309 77 50
britten.andersson@gmail.com